

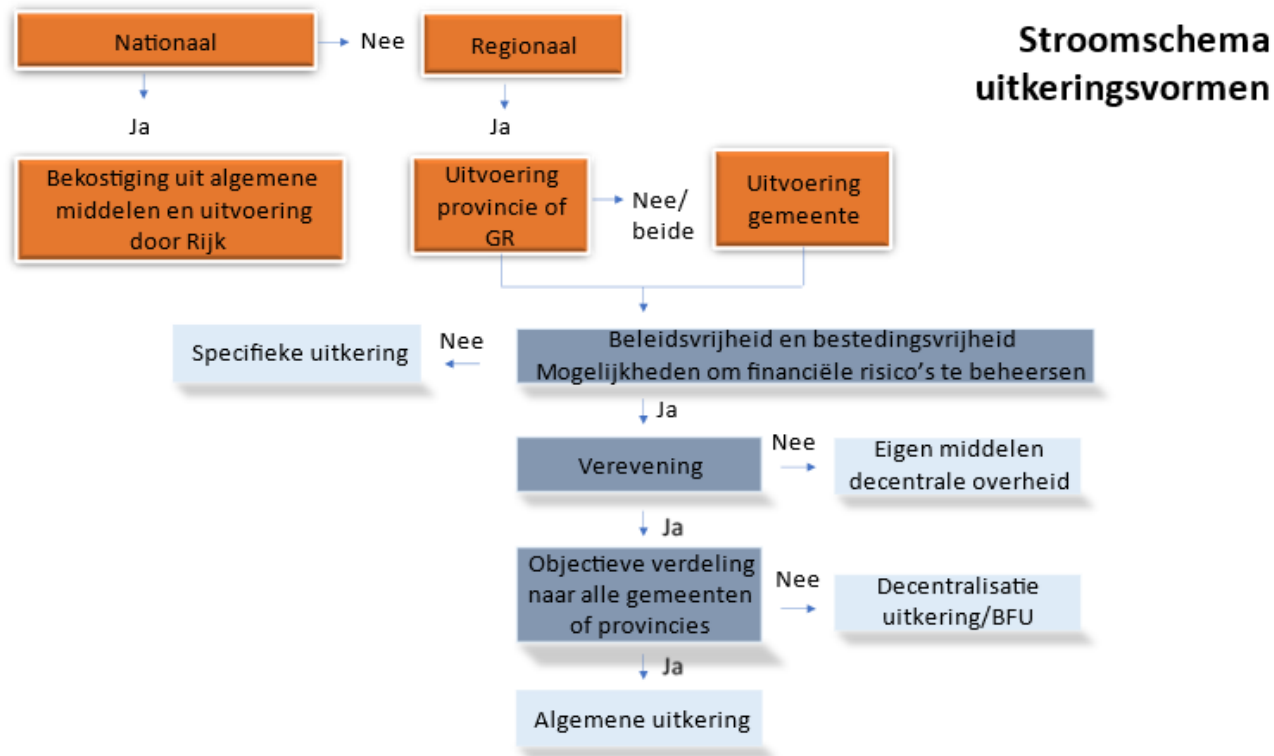
Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Uitkeringsstelsel en actualiteiten

Jan van der Bij

Voorkeursvolgorde

Behandelen belangrijkste uitkeringsvormen

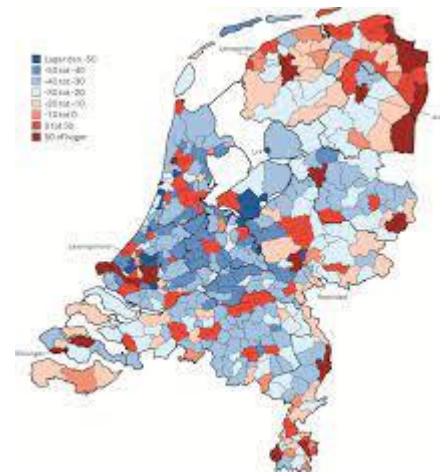
- Algemene uitkering
- Decentralisatie uitkering
- Specifieke uitkering

Algemene uitkering

- Hoeveel geld gemeenten uit het gemeentefonds krijgen, hangt af van hun kenmerken en belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit geeft aan hoeveel belasting een gemeente jaarlijks kan innen.
- Kenmerken:
 - aantal inwoners;
 - aantal jongeren;
 - aantal uitkeringsgerechtigden;
 - oppervlakte van de gemeente;
 - grootte van de watergebieden.

Decentralisatie uitkering

- Met een etiket, maar wel beleids- en bestedingsvrijheid.
- Wordt onder meer gebruikt bij decentralisaties (o.a. sociaal domein), of voor incidentele bijdragen (denk aan pilots en tijdelijke programma's).
- Er kan een andere verdeelsleutel worden gekozen dan de algemene uitkering. Hoeft dus ook niet uitgekeerd te worden aan alle gemeenten of provincies.
- Voorbeelden: Pilots Veranderopgave inburgering, Vrouwenopvang, etc.

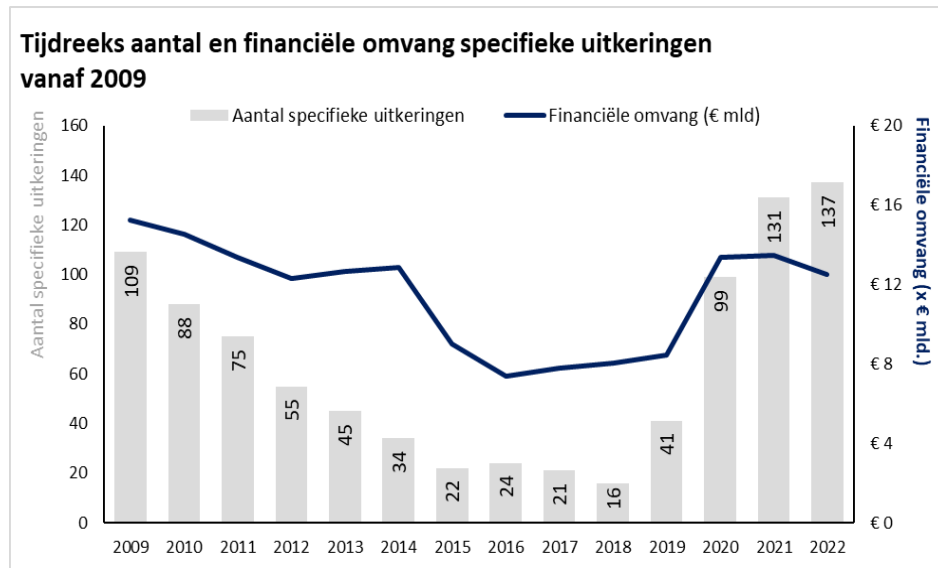
Specifieke uitkeringen

- Staan op begroting vakdepartementen
- Geen gemeente- en provinciefonds, wél geregeld in de Financiële-verhoudingswet
- Bestedingsdoel opgenomen (in wet in formele zin, algemene maatregel van bestuur, ministeriële regeling of beschikking.)

Ontwikkeling specifieke uitkeringen

Jaar	Aantal specifieke uitkeringen	Financiële omvang (€ mln.)
2009	109	€ 15.269
2010	88	€ 14.526
2011	75	€ 13.383
2012	55	€ 12.324
2013	45	€ 12.649
2014	34	€ 12.860
2015	22	€ 9.012
2016	24	€ 7.386
2017	21	€ 7.765
2018	16	€ 8.024
2019	41	€ 8.462
2020	99	€ 13.369
2021	131	€ 13.485
2022	137	€ 12.506

Wat mag er niet bij een du?

- het eenzijdig verbinden door het Rijk van (negatieve financiële, juridische of beleidsmatige) gevolgen, aan het niet realiseren van de opgelegde voorwaarden;
- het eenzijdig (gedetailleerd) voorschrijven van de wijze van besteding van de middelen;
- beauty contest;
- Het organiseren van een context waarbinnen het in aanmerking komen voor een DU voorwaardelijk is. Er kunnen geen voorwaarden worden gesteld aan toekenning, besteding, beleid en verantwoording anders dan in het kader van een verdeelsleutel of etikettering. Dit laat de mogelijkheid van het maken van afspraken over andere onderwerpen onverlet, die vanzelfsprekend ook niet qua werking de beleids- en bestedingsvrijheid van decentrale overheden mogen beperken.

Wetsvoorstel 2020

- Op 5 februari 2020 is een wetsvoorstel voor wijziging van de Financiële verhoudingswet geconsulteerd.
- De consultatie heeft geleid tot de conclusie dat er onvoldoende draagvlak was voor de op dat moment voorgestelde wijzigingen. Veel kritische opmerkingen in de consultatie hadden betrekking op de Uitkering Gezamenlijk Opgaven (UGO).
- Daarom is de behandeling van het wetsontwerp in 2020 niet voortgezet. In plaats daarvan is in 2021 aan een combinatie van drie universitaire onderzoeksinstituten de opdracht gegeven de fondsbeheerders van het gemeente- en provinciefonds, over het uitkeringsstelsel te adviseren.
- Taskforce werkt de voorstellen verder uit.

Doelstellingen Taskforce uitkeringsstelsel

- Borgen dat de inrichting van de financiële verhoudingen blijft passen bij de wijze waarop maatschappelijke opgaven door gemeenten en provincies worden opgepakt.
- Verhelderen in de Financiële-verhoudingswet wat wel en niet toegestaan is, bijv. op het terrein van interbestuurlijke afspraken, in combinatie met de toekenning van een decentralisatie-uitkering.
- Het verminderen van de administratieve en verantwoordingslasten van zowel de decentrale overheden als het Rijk door onder andere:
 - vereenvoudiging van de grondslag en verantwoording van SPUK's;
 - verbetering van samenwerking (intern en extern);
 - stroomlijning van processen;
 - vergroten van de kennis binnen departementen en verbeteren van de informatie.

Besluiten Taskforce (1)

- Schaf de IU af
- Schaf de VU af
- Geen UGO
- Bijzondere fondsuitkering
 - Bijzondere fondsuitkering niet alleen tijdelijk
 - Verdeelmaatstaven kwalitatief of kwantitatief
 - Toekennen op basis van een beschikking
 - Toelichting op de verdeling in de circulaire
 - Verhelderen in de Fvw wat wel en niet rechtmatig is
 - Opvragen van beleids- en financiële informatie wordt mogelijk gemaakt
 - Vergoeding voor kosten informatieverplichting voor DO's
- Specifieke uitkering
 - Kwantitatieve financiële drempel, waar beneden geen verantwoording en controle zal plaatsvinden
 - Verantwoordingsregimes van licht tot zwaar

Besluiten Taskforce (2)

- Vaker werken met normbedragen
- Relatie met Awb wordt nog nader uitgewerkt
- Forfaitaire bedragen voor de kostentoe rekening
- AMvB als grondslag verdwijnt
 - < 5 jaar ministeriële regeling
 - > 5 jaar AMvB
 - Medebewind i.c. specifieke uitkering: wet in formele zin
 - Kijken naar 'schotten' tussen subsidieparagraaf Awb en Fvw

Hoe verder?

- In de Contourennota die op 11 juli 2022 naar de Kamer is gestuurd staat onder meer:
 - Voor de *decentralisatie-uitkering* geldt dat de wetgever bij de herziening van de Financiële-verhoudingswet nader aan zal geven, wat wel en niet is toegestaan. Uitgangspunt hierbij is dat de decentralisatie-uitkering weer een rol kan vervullen bij de bekostiging van de interbestuurlijke samenwerking. Dit vergt een aanpassing van het informatie-arrangement.
 - Voor de specifieke uitkeringen geldt dat deze eenvoudiger, sneller en tegen lagere administratieve lasten verstrekt moeten kunnen worden. Dit geldt zowel voor de verstrekker (het Rijk) als voor de ontvangers (medeoverheden). Hulpmiddelen hierbij zijn onder meer de introductie van (lichtere) gestandaardiseerde verantwoordingsregimes en het introduceren van een drempelbedrag, waaronder geen accountantscontrole behoeft plaats te vinden. Zonder dat dit alles maatwerk uitsluit.

Voorlopig tijdpad

- 1^e kwartaal 2023: opstellen geactualiseerde wetsvoorstel en concept-memorie van toelichting.
- 2^e kwartaal 2023: conceptwetsvoorstel en MvT afstemmen in de Taskforce. Vervolgens formele consultatie bij in ieder geval IPO, VNG, ARK en internetconsultatie. Adviesaanvraag ROB.
- 3^e kwartaal 2023: aanpassen wetsvoorstel en MvT naar aanleiding van de consultatie. Vervolgens het wetsvoorstel in ambtelijk voorportaal behandelen, behandeling in de ministerraad en advisering Raad van State
- Eind 2023: nader rapport RvS en indiening Tweede Kamer
- 2024: behandeling door de Tweede en Eerste Kamer.
- Eind 2024: publicatie in het Staatsblad. Conform de aanwijzingen voor de regelgeving vindt inwerkingtreding van een wet in beginsel plaats op 1 januari of 1 juli, waarbij in beginsel een invoeringstermijn van minimaal drie maanden geldt (omdat dit voorstel de medeoverheden raakt).

Nu al werken in de geest van....

- Toetsingskader decentralisatie uitkeringen is aangepast
- Notitie commissie BADO in voorbereiding over specifieke uitkeringen < 125.000 euro

Type vaststelling	Financieel, is gericht op besteding	Niet-financieel, is gericht op prestatie
Type 1: Financiële vaststelling	R	R of D1
Type 2: T.b.v. jaarverslag ministerie	D2 of n.v.t.	D2 of n.v.t.

- Ministeries wijzen op de mogelijkheid om uitsluitend type 2 indicatoren op te nemen met aard van de controle n.v.t., bij specifieke uitkeringen < 125.000 euro
- Per beschikking, per regeling en per jaar
- Regeling en beschikking leidend
- Wel kijken door minister naar totaalbedrag voor de verantwoording TK

Verder....

- Aanpassen BBV voor rechtmatigheidsverantwoording
- Kijken naar aanpassing materialiteit BADO:
 - Nu 1% fouten en 3% onzekerheden
 - Gekeken wordt naar 2% voor fouten + onzekerheden